

अथाष्टमाध्याये प्रथमः पादः ॥

सर्वस्य द्वे । १ । नित्यवीप्सयोः । ४ ।

कथम् एकश इति । अनेन द्वित्वप्राप्तेः । उच्यतेः शसा¹ वीप्साया अभिधानात् । एवं² पदान्य् एकैकशस् तिडाम् इति प्रयोगमुखम्³ तथा एकैकशः संख्यातानीति⁴ कामन्दकं⁵ न घटते एकैकशो देहीति भाष्यं च सर्वस्य द्वे इत्य् अत्र । एवं च⁶ तान्य् एकवचनद्विवचनबहुवचनान्य् एकश इति निर्देशाद्⁷ अद्वित्वं भाष्यप्रामाण्याद् द्वित्वं⁸ च⁹ ॥

उपर्यध्यधसः सामीप्ये । ७ ।

कथम् उपर्युपरि बुद्धीनां चरन्तीश्वरबुद्धय इति¹⁰ । सामीप्याभावाद् द्वित्वानुपपत्तेः । उच्यतेः उपरिबुद्धीनाम् उत्तरलबुद्धीनाम् उपर्य् ऊर्ध्वम्¹¹ ईश्वरबुद्धयश् चरन्तीत्य् अर्थः । न तु द्वित्वम् ॥

प्रकारे गुणवचनस्य । १२ ।

कथं भीतभीत इव शीतमयूख इति भारविः । इवशब्देन सादृश्यस्योक्ते¹² द्वित्वाभावात् । उच्यतेः आधिक्ये द्वे¹³ इति वार्तिकेनात्र द्वित्वं भीतत्वाधिक्यं द्वित्वेनोच्यत इति¹⁴ । यथा दर्शनीय¹⁵ दर्शनीया मह्यं¹⁶ रोचत इत्य् अत्र दर्शनीयताया¹⁷ रुचेश्¹⁸ चाधिक्यं¹⁹ द्विर्वचनात्²⁰ प्रतीयत इति भाषावृत्तिः ।

कथं नवं नवं प्रीतिर् अहो करोतीति²¹ माघः । अनेन द्विरुक्तौ²² कर्मधारयवद् उत्तरेष्व् इति कर्मधारयवत्त्वात्²³ सुब्लुक्प्राप्तेः । यथा माघ²⁴ एव²⁵ नवनवा वनवायुभिर् आदधे तथा²⁶ नवनवत्वम् इयाय वनश्रीर्²⁷ वस्तुम् इच्छति निरापदि सर्व इति भारविः । उच्यतेः अकारप्रक्षेपो²⁸ च द्रष्टव्यः । तद् अयम् अर्थः : प्रीतिर्²⁹ अनवं³⁰ चिरन्तनम् अपि नवं तनोतीत्य् अहो³¹ आश्चर्यम् एतत्³² ।

कथं मन्दं मन्दं नुदति पवन इति मेघः । तथा³³ मन्दं मन्दं स्पृशति हरिणीशङ्कया साहसाङ्गम्³⁴ इत्य्³⁵ अभिनन्दः । पूर्ववल् लुक्प्राप्तेः । तथा मन्दं मन्दम् उदितः प्रययौ खम् इति भारविः ।

1. शंसा g. 2. om. g. 3. °खी V (प्रयोगो [सु? न्] ख्). 4. संहता वा इति V. 5. °अकीयं V. 6. (सहि? तर्हि) GŚ. 7. °शःउ (च्यते) g, qui omet अद्वित्वं, °शा(द)द्वि° GŚ. 8. °या(द् द्वित्वं) GŚ. 9. वा g. 10. om. V. 11. om. V. 12. °क्तत्वाद् V. 13. वा g; V add. भवत (:). 14. om. V. 15. om. g. 16. अद्य V. 17. °नीय(ता)या GŚ. 18. om. V. 19. च om. V. 20. सदेव praepos. g. 21. तनोतीति g. 22. द्वित्वोक्तौ g. 23. वत् om. g. 24. om. g. 25. om. g. 26. om. V. qui ajoute प्रियतमे. 27. om. V. jusqu' à भारविः 28. प्र om. g. 29. प्रीति g. 30. वनं g. 31. om. g. 32. om. g. 33. om. g. 34. om. g. 35. om. V. jusqu' à अभावात्